

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

426.5

Hely

Ferenczesek Temploma

Idő

"1914"

Személy

Forrás:

az Újság

Bp.

1914

v/7

Idő)

(Köt. v. füz.)

Müemlék — nem müemlék?

A régi Belváros egyik ékességét, a Ferencziesek-terének templomát mindenképpen le akarja bontatni maga a templom tulajdonosa, a francziskánusok rendje. A telek kedvezőbb értékesítése végett akarják elhordatni templomukat a ferenczrendi atyák. Azt ígérik, hogy helyére újabbat, szebbet építtetnek, olyat, mely a körötte elterülő telek gazdaságosabb kihasználását is lehetővé teszi.

A templombontás célja tehát bizonyos fokig telek- és házspekuláció, vagyis ugyanaz a motívum, mely miatt a régi Pest-Budának annyi szép régi épülete pusztult már el. Mellékes körülmény az, hogy a derék ferenczrendi atyák nem nyereszkeskedni akarnak telkükkel, hanem kegyes czélokra szánt jövedelmüket szaporítani. A mit olyan nagy erővel akarnak, az mégis csak vandalizmus, mégis csak spekuláció, merénylet nemcsak a művészet, hanem a vallási kegyelet ellen is, mert hiszen templom az, a mit a nagyobb jövedelem kedvéért föl akarnak áldozni.

Nem kisebb jelentőségű körülmény az, hogy a szóbanforgó templom építészeti tekintetben egyik disze a szép épületekben oly szegény Pestnek. Azzal vigasztalódni, hogy a régi templom helyébe még szebb, de legalább is ugyanolyan szép új templom épül, önáltatás. Hol vannak azok az építészeink, kik a régi ferenczrendi templomhoz fogható tudnának alkotni? Elég sajtóságos, de mindenképpen jellemző, hogy művészeti testületeinknek, például az Építőművészek Szövetségének, a mely akkor a hevességgel tudott tiltakozni az Operaház tetőzetének pusztá átalakítása ellen is, egyetlen szavuk sincsen az olyan testületükbeli építészek ellen, kik nagyértékű, historiai

tekintetben is nevezetes művészeti objektumok lerombolására vállalkoznak. Micsoda művész az olyan, ki úgy becsüli meg művészetét, halott művésztársait, önmagát, hogy a maga érdekei kedvéért le akarja tarolni a föld színéről a multnak művészi tekintetben kifogástalan alkotásait?

Nem tudjuk, milyen fórumunknak van módjában a vandál terv megakadályozása, de végre sarkára kellene állnia mindenkinek a kegyeletlen és művészetmegcsufoló rombolások ellen. A Müemlékek Országos Bizottsága — és ezt szívesen írjuk javára — már kimondta az első tiltó szót azzal, hogy müemléknek minősítette a templomot. Az építtetni kívánó rend viszont terjedelmes memorandumban azt vitatja, hogy temploma — a melyre pedig jogosan büszke lehetne — nem müemlék. Nem müemlék, mivel mindössze másfél száz éve hogy megépült. Mintha bizony a müemlék kritériuma csupán a régiségé volna. Müemlék

minden művészi objektum, a minek multja van. Ha mindjárt csak néhány éves multja is. A Lánchíd csak félszázada hogy megépült, mégis müemlék, az Operaház csak 1886-ban nyílt meg, mégis müemlék. Az érvelés annál kevésbé állja meg helyét, mert hisz hány olyan szép épülete van Pestnek, a mely másfél száz évesnél régibb volna?

Az a nézetünk, hogy a Müemlékek Országos Bizottságának szilárdul meg kell állania kimondott szava mellett. És melléje kell sorakoznia mindenkinek, a kinek szava van az ügy elintézésében. A főváros, a kormány csak elég hatalom, hogy megakadályozzon egy jóvátehetetlen vandál tettet! Kérdjük, hol maradnak tiltakozásukkal művészeti testületeink, hol vannak Budapest »barátai»? Szinte ugy látszik, hogy ellenükre kell megmenteni az elpusztulástól ezt az árva Budapestet.